

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXX (24)

No. (štev.) 44

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

4. novembra 1971

Mogočno slavlje 29. oktobra in dneva slovenske zastave

Vsako leto z večjim zanosom slavimo demokratični Slovenci v Argentini dan naše osvoboditve izpod tujega jarma. Praznik 29. oktobra nas povezuje v celoto, ki vidi v dogodkih pred več kot pol stoletja tisti odločilni trenutek, ko je narod izpovedal svojo odločno voljo do svobode, in nastopil pot do svoje dokončne osamosvojitve.

Tudi letos nas je stalni odbor za praznovanja dneva osvoboditve in dneva slovenske zastave sklical v soboto, 30. oktobra. Naši voditelji, predstavniki organizacij, ter vsi javni delavci so bili povabljeni, da se združijo ter na ta večer slavnostno potrdijo svojo vero v dokončno svobodo naroda in svoj namen, boriti se za dosego naših najdražjih ciljev.

SV. MAŠA V SLOVENSKI KAPELI

Ko se je nagnil popoldan so se začeli zbirati gostje iz vseh krajev Buenos Airesa. Predstavniki našega javnega življenja so prihili na praznovanje. To se je pričelo ob 19 z mašo v kapeli Slovenske hiše, katero je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, msgr. Anton Orehar.

V cerkvenem nagovoru je zbrane bodril, naj spričo položaja emigracije, ki je logična posledica našega odhoda v svet, in sličen vsem emigracijam, ohranimo zdrav realizem. Problemi, ki večkrat nastajajo, naj nas ne plašijo. Ob njih naj se zavedamo dolžnosti, da moramo našim otrokom zapustiti najboljše odlike naših verskih in narodnih tradicij, da bodo mogli v sebi pravilno združiti slovenski in argentinski svet, ter dozoriti v zgrajene osebnosti v narodnem in krščanskem vidiku.

Med mašo so vsi navzoči pobožno sodelovali pri molitvah in petju, kar je celoten obred še bolj poživilo.

SLAVNOST V DVORANI

Po končani sveti maši so se gostje zbrali v dvorani in kmalu posedli okrog miz. Tedaj je v ospredje stopil pred-

AKADEMIJA IN SLAVNOSTNA VEČERJA V DVORANI SLOV. HIŠE

vem koga, temveč prostovoljno, vsled slovenske zavednosti — prav, — kakor vi tu, v tej dvorani prostovoljno, iz slovenske zavednosti, nocoj prisostvujete tej slavnosti.

Toda tudi takrat so se našli v Sloveniji ljudje — na žalost brez njih ni noben narod, v kateri koli dobi svoje zgodovine, se pravi svojega narodnega življenja — noben narod, pravim, ni brez njih, in tudi naš slovenski ni bil brez njih takrat in ni danes brez tistih, ki se predajajo razkrajajočemu malodušju, ki jih preveva nezaupanje do

Kdor tako misli, kdor to trdi — ta je sprt z zgodovinskimi dejstvi!

Na mednarodnem prepihu, na katerem se skozi tisočletje ohranja naš slovenski človek, na prostoru, po katerem hlepijo grabežljive roke z vseh štirih vetrov — pokažite mi narod, pokažite mi prostor v Evropi, ki bi bil slovenskemu podoben!

Evropski narodi živijo svojo zgodovino, vsak zase in vsi skupaj in si jo in se ji prilagajajo, da obstajajo. Slovenski narod je prav tak evropski narod ter si jo in se ji prilagaja, kakor je zanj najbolj koristno, v vsakokratnem zgodovinskem trenutku.

Brezpredmetno blebetanje je zanič, pravilnost odločitve 29. oktobra 1918. Slovenski narod si je takrat priključil svoj del zgodovine, kakor mu je v danih razmerah najbolj bilo mogoče in kakor mu je najbolj koristilo za tisti trenutek. Krojil si je svojo zgodovino v letih prve Jugoslavije — takrat so mnogi današnji, z zgodovino slovenskega naroda nezadovoljni malenkostniki bili doma in niso mignili z mezinem in ne črhili besedice, da bi tisto „zanič“ zgodovino spremenili — krojil si jo je, pravim, takrat in kroji si danes naprej svojo zgodovino, mimo in navkljub komunistični partiji, ki še nad njim — toda ne njemu — vlada.

Pravo poniževanje Slovencev doma in Slovencev v zamejstvu in zdomstvu, Slovencev tam in tu, je očitanje pomanjkanja narodne zavednosti, omalovaževanje slehernega napora ohranjanja slovenskega, ironiziranje slovenskih zgodovinskih mejnikov, slovenskih zgodovinskih osebnosti, z eno besedo: slovenske preteklosti, slovenske sedanjosti in slovenske prihodnosti.

Narodnost je vsakodnevni plebiscit, je v minulem stoletju zapisal Renan. — Plebiscitno se odloča vsak dan ves naš narod doma, ko v zmešnjavi komunistične ideološke navlake ostaja narodno zaveden, ostaja slovenski.

Plebiscitno se odloča vsak dan vsak naš človek v zamejstvu, na Koroškem in na Primorskem in plebiscitno se odloča vsak dan vsak naš človek v zdomstvu, na katerem koli kontinentu: za Slovenijo doma in za Slovenijo v svetu, ki sta skunaj — ena — sama — naša — Slovenija!

Ker smo mi živi, ker je slovenski narod živ, gre neizprosno svojim novim, velikim dnevom nasproti. Nihče, ki ima trohico optimizma v svojem srcu, ne dvomi v veličino slovenske narodne prihodnosti. V svoji resnično svobodni državi se bo naš narod polno razmahnil v svojem narodnem razvoju.

A minule narodne zgodovine ni mogoče zanikati, ker je ta — do tega trenutka — edina narodna stvarnost. Zato 29. oktober 1918 ostaja — do danes — neizpodbitno največji praznik moderne slovenske narodne zgodovine.

Rojaki so že med govorom, zlasti pa še ob koncu govorniku pritrdili z močnim odobravanjem.

Za njim je stopil na govorniški oder predsednik Narodnega odbora za Slovenijo in načelnik SKD-SLS, g. Miloš Stare, katerega so navzoči že ob nastopu toplo pozdravili. Zbranim slovenskim predstavnikom je spregovoril:

GOVOR G. MILOŠA STARETA

29. oktober je slovenski narodni praznik. To je dan zmagovalne nezlomljive življenjske sile malega naroda, kateremu narodnosti niso hoteli priznati. 29. oktober 1918 je bil zmagovalni dan boja slovenskega naroda za svobodo. Narod je v enotnosti dosegel svoj lastni cilj, dobil je prvo slovensko vlado. Bilo pa je tudi zmagovalne povezanosti svetnih in cerkvenih vodnikov našega naroda v neutrudnem delu in brezmejnih žrtvah za končni cilj: postati hočemo svobodni narod.

Večkrat sem že trdil, da smo Slo-

venci poseben narod, kakršnega ni pod soncem. Do tega sklepa nisem prišel sam, ampak ga je dokazala zgodovina Slovencev in njegova nezlomljiva vztrajnost. Resničnost te ugotovitve pa nam dokazujejo tudi tujci, ki niso naklonjeni našemu narodu. Navedem samo ta primer: znani avstrijski sociolog Gumplovicz je še leta 1891 v svoji knjigi Das österreichische Staatsrecht ugotavljal, da Slovenci nismo narod. Ko našteva narode, ki so živeli v Avstroogrijski monarhiji, Slovencev ni med njimi.

Predsednik Narodnega odbora g. Miloš Stare med govorom

Omenja jih le kot rod, odnosno ljudstvo, ki ima preprosto socialno strukturo, nima večje zgodovinske preteklosti niti znamenitejšega kulturnega razvoja. Tako je ugotavljal leta 1891. Ni bilo dolgo, ko je moral to svoje gledanje v osnovi spremeniti. Ko je namreč komaj 15 let pozneje, to je leta 1907 izdal na Dunaju svojo knjigo Allgemeines Staatsrecht, je že moral o Slovincih napisati vse drugače. Priznal je, da so se Slovenci neverjetno hitro z bliskovitim kulturnim razvojem dvignili na višino drugih starejših narodov in niso za to potrebovali stoletja kakor veliki narodi. Slovenski narod je preskočil stoletja in leta 1918 dosegel svoj 29. oktober, ki je bil zmagovalne žrtev naporov in enotnosti slovenskega naroda za dosego svojega jasnega cilja.

Jugoslovanske ideje, ki je bila desetletja simbol odpora proti avstrijskim tlačiteljem, in vizija svobode, nekateri danes ne razumejo. Razumel pa jo je ves narod tedaj, ko je v Avstriji bil neenak boj za svobodo, in vsi njegovi vodniki.

Gotovo imate pred očmi sliko Janeza Ev. Kreka, ko je z dvignjeno roko govoril množicam. Govoril je o bodoči državi, državi, ki naj nastane na osnovi jugoslovanske misli. In kaj je pri tem vedno poudarjal? „V tej državi bo moralo biti veliko, veliko svobode.“ Svoboda je bila temelj jugoslovanske misli; svoboda slovenskega naroda. Dr. Korošec, drugi velikan te dobe, je videl v jugoslovanski ideji uresničitev suverenosti slovenskega naroda, ki ima pravico do svojega imena, do svoje čiste zastave, do etnične skupnosti, do gospodarske samostojnosti, do politične in kulturne svobode. To je bila vsebina Koroševega jugoslovanstva.

In pokličite si v spomin podoba našega kneza Jegliča. V svojem prerokskem duhu je napovedal: „Če bo nova zgradba sezidana na strasteh, na sebičnosti in krivici in urejena brez Boga, bo zgrajena na pesku; sovražni viharji jo bodo zrušili in podrtja bo strašna.“

Ti velikani so vedeli, zakaj so označevali jugoslovansko idejo. Bila jim je simbol svobode suverena slovenskega naroda. Če je bilo pozneje drugače, je bilo zato, ker so mnogi krivično razlagali jugoslovansko idejo in potvorili njeno vsebino.

In kako je danes, prijatelji? Danes zopet ni svobode ne v Sloveniji ne v Jugoslaviji. Avstrijski jarem je zamenjal jarem komunistične partije. Danes, ko se zbirajo temni oblaki nad Slovenijo in Jugoslavijo in je bodočnost nejasna in negotova. Ali je slovenski narod v stanju, da se spoprime z vso svojo življenjsko silo z nevarnostmi, ki mu pretijo?

Odgovor vzbuja utemeljeno zaskrbljenost. Že več kot 25 let je znova uklenjen. Komunistična partija mu jemlje svobodo, politično in kulturno, in odreja gospodarsko samostojnost. Interesi partije so nad interesi naroda. Narod je uklenjen v nove verige. Komunistična zgradba je zgrajena na pesku, ker je zgrajena na krivici, nasilju, sebičnosti partije in partijcev in ker je zgrajena brez Boga.

Ni treba nam dokazovati, da je tako. Zmehčani govori in izjave komunističnih veljakov v zadnjih tednih, posebno na 23. kongresu partije nam to najbolj zgornjo pričajo. Ne vedo ne naprej ne nazaj. Priznavajo neuspeh na vseh področjih. Izgovor, da je čas 25 let prekratek, da bi uspeli, je jalov. Kljub popolnemu porazu zatirajo zdravi

(Nad. na 2. str.)

Dekleta in fantje v narodnih nošah iz raznih slovenskih pokrajin, zbrani na odru pod grbi slovenskih mest

sednik stalnega pripravljalnega odbora g. Pavel Fajdiga, in pozdravil najprej predsednika in člane Narodnega odbora za Slovenijo, delegata in ostale dušne pastirje, predsednika in odbornike Zedinjene Slovenije, Zveze slovenskih mater in žena, predstavnike domov in organizacij, našega učiteljskega, kulturne delavce in zlasti mladino.

Po teh pozdravnih besedah sta zadoneli argentinska in slovenska narodna himna, kateri so vsi navzoči spremljali s petjem.

G. Pavel Fajdiga je nato na zbrane slovenske predstavnike naslovil sledeč govor:

GOVOR G. PAYLETA FAJDIGE

53 let je mimo od tistega velikega slovenskega dne, ko je ljubljanski Kongresni trg odmeval iz tisočih grl s klici svobodi, ki je nastopila po tolikih stoletjih tujega gospodstva.

Tisti tisočji Slovinc in Slovencev, ki so jim takrat srca prekipela narodne zavesti, niso prihili na Kongresni trg po ukazu od ne vem kje in ne

Verige tujčevemu hlapčevanju je pretrgal — kajti, kdo more trditi, da je Slovincem, našemu slovenskemu narodu, od tistega 29. oktobra 1918 dalje in do danes še kdaj grozil fizičen pogin — od tujca? — Eno samo izjemo smo doživeli v teh 53 letih in ta znova potrjuje pravilnost odločitve naših prednikov 29. oktobra 1918: v drugi svetovni vojni vihuri je bil spet naš severni sosed tisti, ki nas je imel v narčtu fizično iztrebiti. Kratkotrajna zasedba naše domovine mu je ta zločinski naklep preprečila. — Ali mu je mogoče verjeti danes, — jutri, — ali mu je sploh kdaj mogoče zaupati?

Pokažite mi narod, pokažite mi državo v vsej zgodovini človeštva, od pradednin do danes, ki ne bi v prvi vrsti hotel sebi oskrbeti varen življenjski prostor na tem planetu!

In naša državotvornost! — Ali slovenski narod nima v sebi volje, ali je slovenski narod brez zavesti, ali slovenskemu narodu manjka politične iznajdljivosti, ali mu manjka pristnosti in svojiskih odločitev v zgodovini?

Iz velikega lectovega srca, ki ga obdajajo otroci v narodnih nošah, se dviga mogočna slovenska zastava

AKADEMIJA IN SLAVNOSTNA VEČERJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

ve življenjske sile naroda in ne dopuste, da bi stopile na dan. In to v današnji, lahko usodni uri. To je nov zločin.

In kako pomaga matična domovina pod partijskim vodstvom zamejskim Slovincem? Pri vsaki drobtinici pomoči slovenski manjšini na Koroškem trgujejo komunisti za interese partije. Koroškim Slovincem mašijo usta, da ne smejo svobodno govoriti. Slovenci na Goriškem in Tržaškem so se povezali v slovenske politične formacije, da bi bil njihov boj za narodne pravice uspešnejši. Matična domovina pod vodstvom partije pa podpira v prvi vrsti tiste levičarske skupine, ki se vključujejo v italijanske levičarske stranke. Pred nekaj tedni so delegaciji tržaških Slovencev v Ljubljani odkrito povedali, da je najbolje, da se vključijo v italijanske levičarske stranke. Tako podpirajo slo-

Dajte slovenskemu narodu svobodo, vam kličejo desetisoči življenj, darovanih za to svobodo.

Dajte narodu svobodo, kličejo potoki solza naših mater, žena in deklet, ki so jih točile v žalovanju za svojimi najdražjimi, padlimi v boju za slovensko svobodo.

Deset in desetisoči spočetih in nerojenih slovenskih življenj vas roti: dajte narodu svobodo, da bo v svobodi ustavil to strahotno morijo.

Novi rodovi v domovini vam v globokem razočaranju kličejo: dajte nam svobodo, da si bodo svobodno usmerili življenjsko pot na vrednotah, ki ste jih vi uničili.

Dajte domovini svobodo, kličejo Slovenci v zamejstvu, da nam bo dala resnično oporo pri našem boju za obstanek.

In naj bo naš zaključni klic: Samo svoboden slovenski narod, ki

tudi navzoči predstavniki našega javnega življenja obe poslanici podpisali. Obe bosta poslani na Goriško in Koroško.

SLAVOSPEV SLOVENSVU IN SLOVENSKI NARODNI NOŠI

Odprl se je zastor in na oder sta prišla vsak s svoje strani fant in dekle v narodni noši. S tem se je pričel izvirni prikaz, katerega besedilo je spisal dr. Tine Debeljak, režiral pa g. Maks Borštnik. Zanimivo zamisel predstave narodnih noš različnih slovenskih pokrajin je režiser tako lepo zastavil in s tako domačnostjo in prijetno izpeljal, da so bili nastopajoči vsak hip deležni hvaležnega aplavza navdušene publike. Posamezne narodne noše so se predstavile občinstvu vsaka s svojo karakteristično recitacijo, nakar je napovedovalec (inž. Jože Žakelj) prebral posebnosti dotičnega oblačila. Potem, ko so bile vse predstavljene, so se na oder razvili igra, petje in ples, raj in veselje, v katerega se je ob koncu, prav v krog noš in otrok spustilo veliko letovo srce. Iz njega pa se je dvignila v višave naša prelepa slovenska zastava. Zastava, ki nas je preko vseh križev in težav naše zgodovine, spremljala nemadeževana, in nam še danes v tuji zemlji kaže pot narodne afirmacije. Trenutek, ko se je zastava razvila iz srca, je dal priložnost za navdušenje — pravo apoteozo, ko je vsa dvorana dolge minute navdušeno ploskala.

Pri tako lepo uspeli predstavi so, poleg režiserja g. Borštnika, ki je svoje delo res izvrstno izpeljal, sodelovali še zlasti Zveza mater in žena, v posebni meri njena odbornica ga. Šuceva, ki je oskrbela narodne noše, potem še gđc. Katica Kovač, pa tudi Lojze Rezelj in Frido Beznik. Luč sta nadzirala Rok Fink in Franci Osojnik. V narodnih nošah pa so nastopili: Lučka Potočnik in Janez Jerebič (slovenska), Mimi Loh in Tomaž Debevec (belokranjska), Lučka Pavšer ter Ivan Šuc (štajerska) (Marjeta Eiletz in Polde Malalan (prekmurska), Pavla Andrejak in Janez Hafner (gorenjska), Maruška Batagelj (ziljska) ter Marija Kopač in Pavel Fajdiga ml. (Ljubljanska). Izmed otrok pa so nastopili Rezljevi, Fajdigovi in Mavričevi najmlajši ter Pograjčeva.

SLAVNOSTNA VEČERJA

Ko se je poleg dolgotrajni aplavz ob koncu predstave, se je razvila slavnostna večerja. Med navzočimi se je razvil domač pomenek, ki je trajal še v pozne ure. Snov številnih pogovorov je bilo prav doživetje slavlje ki je bilo letos eno najlepših in je znova izpričalo voljo naše demokratične skupine, da vodi vztrajno boj za dosego najdražjih narodnih ciljev.

Mednarodni teden

Sovjetski diktator Kosygin je iz Kana, kjer je doživel več neprijetnosti, odletel na obisk h kubanskemu komunističnemu diktatorju Castru ter mu je obljubil nadaljnjo sovjetsko gospodarsko pomoč.

Kosyginov sovjetski kolega Brežnev pa je bil medtem v Parizu, kjer je podpisal s Pampidoujem pogodbo o „izključitvi sile proti evropskim državam“. Iz Pariza je Brežnev odletel v Vzhodni Berlin, kjer je imel v načrtu prekiniti zastoj v pogajanjih med Zahodno in Vzhodno Nemčijo glede Berlina.

Po več kot 150 letih je bilo minulo nedeljo ukinjeno tkim. „Vzhodno poveljstvo“ britanske mornarice s središčem v Singapuru. Področje Vzhodne poveljstva se je raztezalo od vzhodnoameriške obale na vzhod do Tihega oceana in od Nepala v Himalaji na jug do Avstralije. Nadomeščeno bo s „Poveljstvom Singapur-Malazijskega področja“, ki ga bodo sestavljale sile Anglije, Avstralije in Nove Zelandije.

Rdeča Kitajska se bo v ZN uradno imenovala „Kitajska, ljudska republika“ ter bo tako na seznamu predsedstva v Varnostnem svetu obdržala isti vrstni red, kakor ga je doslej imela Čangkajškova Kitajska.

KP, „absorbirati ukrajinsko katoliško Cerkev.“

Ukrajinski škofje, ki so se udeležili tega zborovanja, so iz ZDA, Zahodne Evrope, Argentine, Avstralije in Jugoslavije.

VIHARNA ODOBRITEV POSLANIC

Po mogočnem ploskanju, ki je sledilo govornikovim besedam, s katerim so prisotni izrekli svoje odobravanje, je znova povzel besedo g. Miloš Stare, in navzoče seznanil z namenom, da bi s tega slavlja poslali zahvalno pismo kanclerju goriške škofije dr. Rudolfu Klinecu, in pa protestno pismo celovškemu škofu dr. Jožefu Köstnerju, v zvezi s protislovensko knjigo gosposvetskega župnika Mucherja. Besedilo obeh poslanic, katero prinašamo na drugem mestu pričujoče številke našega lista, je domala napolnjena dvorana odobrila s viharnim ploskanjem. Tekom večera so

Pogled na del zbranih predstavnikov naših organizacij in javnih delavcev med slavnostnim govorom g. Miloša Stareta

vensko narodno manjšino, ki je v neprestanih bojih za svoje pravice.

Na nas svobodne izseljence gledajo sovražno in nam očitajo, da delamo proti lastni domovini. Laž, velika laž. Bolj ljubimo svojo domovino kot oni. Nam je svoboda slovenskega naroda tista vrednota, ki mu edina more sprostiti življenjsko silo vsega naroda, da bo ključeval vsem viharjem. Nam je svoboda naroda glavni cilj.

Danes na slovenski narodni praznik in dan slovenske zastave, kličejo partijskim vodnikom doma:

Dajte slovenskemu narodu svobodo, da si bo pod čisto slovensko zastavo zgradil v politični in kulturni svobodi gospodarsko samostojno Slovenijo in bo tako mogel razviti svoje neizmerno življenjske sile, ki jih zatirate in hromite.

Dajte svobodo slovenskemu narodu, vam kliče prelita kri slovenskih mož in fantov, ki so se žrtvovali za narodno svobodo.

NIXON: „ŽIVELA JUGOSLAVIJA“

Tito: „Viva America“

Pretekli teden se je jugoslovanski komunistični diktator Tito šest dni sprehal po ZDA.

Njegova prva postojanka je bila Bela hiša v Washingtonu, kjer mu je severnoameriški predsednik Nixon privedil slovesen sprejem. Na travniku pred Belo hišo je diktatorja Tita celo objel in zaklical v mikrofon: „Živela Jugoslavija!“ Tito se je široko nasmejal in zaklical nazaj v mikrofon: „Viva America!“ Prisotni so takoj ugotovili, da tisti trenutek ni vedel, kako naj bi Ameriko pozdravil v angleščini in je vso zadevo zaključil s španščino, ki jo deloma še zna iz svojih časov v španski komunistični revoluciji.

Nato je diktator Tito imel skoro poldrugo urni razgovor z Nixonom o „problemih bližnjega vzhoda, o trgovanju med ZDA in Jugoslavijo, o ZSSR in rdeči Kitajski“ itd., kakor se običajno glasio poročila o Nixonovih razgovorih s katerim koli državnim poglavarjem.

Po razgovorih sta Nixon in diktator Tito izdala skupno izjavo, v kateri ZDA potrjuje Jugosluaviji „pravico vsake države biti svobodna in neodvisna v svetu miru“, Tito pa ponavlja stališče jugoslovanske KP, da namerava „hodi ti svojo pot v socializem“ in da „nobe-na država nima pravice drugi narekovati njen družbeni sistem.“

Diktator Tito je imel tudi svojo tiskovno konferenco, na kateri pa častnikarjem ni dal izjav, ki bi bile omembe vredne. Eden od Titovih svetovalcev, ki ga spremljajo po ZDA, je izja-

Ukrajinski katoliški škofje in Vatikan

Na škofovski sinodi v Rimu se je minulo nedeljo, 31. oktobra t. l. šestnajst begunskih škofov Ukrajinske katoliške Cerkve, ki ji načeljuje svetovno znani kardinal Jožef Slipyj, sestalo na posebni sinodi, kjer nameravajo razpravljati o morebitni avtonomiji ukrajinske Cerkve znotraj katoliške Cerkve.

Na zadnjem zborovanju, na katerem so praznovali 375. obletnico združitve ukrajinske katoliške s rimsko katoliško Cerkvijo, so omenjeni škofje obravnavali ta problem, ker da vatičanska diplomacija ni dovolj skrbela za šest milijonov ukrajinskih katoličanov v ZSSR, ki so jih silovito preganjali pod Stalinom ter jih sovjetski režim še vedno preganja in skuša ruska pravoslavna Cerkev, pod kontrolo sovjetske

„Delati načrte je pogosto bujna in bahava zaposlenost duha, s katero si človek naeva videz ustvarjalnega genija, ko pač zahteva, kar se ne da uresničiti, ostro sodi, kar se ne da izboljšati, in predlaga ravno tisto, o čemer ne vemo, kje bi se dalo dobiti.“

Immanuel Kant, Prolegomena, Uvod

Poslanici, ki so ju poslali predstavniki slovenskih organizacij in javni delavci, zbran na proslavi narodnega praznika v Buenos Airesu

Poslanica goriškemu škofijskemu kanclerju dr. Klinecu

Spoštovani monsignor!

Buenos Aires, 30. oktobra 1971.

Predstavniki slovenskih ustanov in organizacij, slovenski javni delavci vzgojitelji in kulturni ustvarjalci zbrani danes, 30. oktobra 1971, na vsakoletni proslavi slovenskega narodnega praznika 29. oktobra in dneva slovenske zastave, čutimo dolžnost, da se Vam iz vsega srca zahvalimo za Vaše odločne, temeljite in s sodobnega stališča napisane članke, s katerimi ste zavrnili neresnično in za slovenski narod žaljive ugotovitve in trditve v nacionalno zagriženi knjigi gosposvetskega župnika g. W. Mucherja, v kateri tudi zaničuje slovenske narodne tradicije na Koroškem.

Vaši članki so nam deli pogled v delo tega pristranskega in strastnega nasprotnika slovenskih pravic na Koroškem, ki pod videzom znanstvenega dela iz samega nacionalnega sovraštva podira vse, kar je Slovincem na Koroškem svetega in tudi znanstveno že zdavnaj ugotovljenega kot dediščina tisočletne slovenske prisotnosti v tej deželi. Koroška je tudi žibelka slovenstva in najvišji vzpon nekdanje slovenske svobode in slovenske državnosti.

Hvaležni smo Vam, da ste to v nebo vpiljočo krivico prvi zavrnili tako odločno in dostojanstveno s stališča našega narodnega čutenja, ki nam ga je ta napad žalil in globoko ranil.

Ob proslavi našega narodnega praznika 29. oktobra in slovenske narodne zastave to žalitev še globlje občutimo in se Vam za obrambo iskreno zahvaljujemo.

Sprejmite izraze naše hvaležnosti in spoštovanja.

Monsignor
dr. Rudolf Klinec,
škofijski kancler,
Gorica

Poslanica celovškemu škofu dr. Köstnerju

Prevzvišeni!

Buenos Aires, 30. oktobra 1971.

Tudi Slovenci v Buenos Airesu v Južni Ameriki smo informirani o knjigi gosposvetskega župnika g. W. Mucherja „Die Sprache des Religionsunterrichtes in Südkärnten Cyrill und Method“ z dodatkom „Der Herzogbauer und sein Halsschlag“.

Zgodovinske resnice, ki so jih priznali avstrijski in bavorski škofje ter jih v pravem ekumenskem ljubezenskem duhu skušajo uveljaviti, sedaj gosposvetski župnik zanika in smeši, s čemer se postavlja avtor v nasprotje ne samo s škofijsko sinodo, ampak tudi z ekumenizmom samim.

Globoko smo užaljeni v našem narodnem čutenju, kakor ves slovenski narod, še posebej tisti, ki bivajo na ozemlju Koroške, ki je žibelka slovenstva in najvišji vzpon slovenske svobodne državnosti pred tisočletjem, kot je že stoletje znanstveno ugotovljeno.

Toda ne obračamo se le zaradi tega na Vas, ker nas žali, vse, kot narod! — da upravlja našo starosvetsko svetinjo pri Gospe Sveti, cerkev, ki jo je posvetil kot prvo med Slovenci škof Modest in je v njej pokopan, tak narodnostno zagrižen sovraznik našega naroda. To dejstvo žali nas in vse Slovence kot narod.

Gospa Sveta, ki bi morala biti združevališče vseh Korošcev tako Slovencev kot Nemcev, je postala pod tem župnikov razdvajalno sredstvo za podžiganje sovraštva, ki bije v obraz slehedralni plemeniti ekumenski težnji.

Ranjeni smo tako v verskem in ekumenskem pojmovanju Cerkve kot nje verniki, predvsem pa žaljeni v narodnem čustvu. Zeleli bi samo, da bi Vi doumeli to žalitev in jo skušali popraviti ter vpeljati v Gospo Sveto po božno sožitje obeh koroških narodnosti, katerima obema je svetišče tudi narodnostna svetinja.

To prošnjo in željo Vam izražajo obenem s protestom pisanju Vašega župnika predstavniki slovenskih ustanov in organizacij, vzgojitelji mladine, javni delavci in kulturni ustvarjalci zbrani 30. oktobra 1971 v Buenos Airesu na proslavi slovenskega narodnega praznika 29. oktobra in dneva slovenske zastave.

Z vsem osebnim spoštovanjem in z zaupanjem v vpeljavo ekumenskega duha tudi v starodavna in staroslavna slovensko svetišče Svete Gospe Vas pozdravljamo

Prevzvišeni
dr. Jožef Köstner,
Celovec

Iz življenja in dogajanja v Argentini

DOLARJI V ZRAKU

Od včeraj, 3. t. m. so se cene zračnih voženj v tujino podražile za 43%. Primer zračnih voženj je le eden izmed številnih, ki se vedno pogosteje pojavljajo. Gospodarski strokovnjaki imenujejo te prehode iz trgovskega na finančni trg, ki zavzema vedno večja področja uvoza in izvoza, indirektno devalvacijo pesa.

Nekateri opazovalci sicer vidijo delno izboljšanje, ali vsaj ustalitev položaja, kar pa drugi ostro zanikajo. Vendar so tudi vladni krogi optimistični. Novi finančni minister, contador Cayetano Liciardi, zelo liberalne struje čigar imenovanje je pri radikalih in peronistih zbudilo zelo hudo ogorčenje, je spričo notranje napetosti in delno povisane rezerve deviz, dovolil uvoz za privatni resor, ne tako za državnega. Seveda je sedaj na ves uvoz določena pristojbina 15%.

Opazovalci z optimizmom gledajo čedalje več civilnih osebnosti v visokih vladnih krogih. A socialni mir, ki ga država tako potrebuje, je še precej daleč. Naštetje le nekaj zapletljajev iz

zadnjih dni. Spopad med federalno in provincijsko policijo v Córdoba; Córdobaške splošne stavke in dolgotrajna stavka provincijskih javnih uslužbencev; učiteljska 48 urna stavka, afera okoli trgovske mornarice, govorice o upornih skupinah v mornarici in letalstvu, itd. Vendar je predsednik Lanusse dosegel dvoje važnih uspehov: ponovno zaslonbo politikov in podaljšanje radikalno-peronističnega združenja „La hora del Pueblo“, in pa premirje s centralnim sindikalnim vodstvom. V kratkem se bodo s predsednikom sestali Rucci in drugi vodje CGT. Kakšen bo uspeh še ni razvidno.

Uspeli koncert bariloških pevčkov

Pevski zbor, ki ga vodi ga. Lučka Kralj Jermanova je ob svojem prvem obisku Buenos Airesa doživel velik uspeh. O koncertih bomo še podrobneje poročali; danes naše bravce samo opozarjamo, da bo državni radio (Radio Nacional) dne 16. novembra ob 10.30 prenašal polurni koncert izbranih pesni zbora.

Vsak teden ena

Priridev je dosegla velik moralni in materialni uspeh. Zasluga gre gospodu, ki so bogato založile kuhinjo, deklicam, ki so bile izredno postrežljive, gospodom, ki so pripravili asado, in vsem, ki so sodelovali. Odbor se najpejše zahvaljuje vsem, zlasti pa vsem udeležencem, ki so s svojo številno udeležbo dali vidno priznanje odboru. Iskrena hvala in kmalu: „Na svidenje.“

SDO - 19. MLADINSKI DAN - SFZ

7. novembra na Pristavi, kjer bo: ob 8 odbojka ob 11.30 maša, nato kosilo, ob 16 nastopi

OBVESTILA

SOBOTA, 6. novembra 1971:

V Slovenski hiši ob 19.30 10. kulturni večer SKA. Predaval bo g. dr. Srečko Baraga: „Delo Jugoslovanske narodne odbrane (JNO) v Argentini in čilu med drugo svetovno vojno“. Predavanje bodo spremljali številni diapozitivi, zato se bo večer začel točno.

V Slovenski hiši ob 19. sestanek SKADA. Predaval bo arh. Franc Perišek o temi: „Argentina po volitvah leta 1973“.

NEDELJA, 7. novembra 1971:

Na Pristavi 19. mladinski dan vse slovenske mladine v Argentini.

V Slomškovem domu po maši izredni članski sestanek. Glavna točka bo sklepanje o zvišanju posmrtninske podpore brez povišanja prispevkov!

PETEK, 12. novembra 1971:

Pod okriljem Slovenskega planinskega društva v Buenos Airesu bo imel ob 20 v mali dvorani Slovenske hiše skioptično predavanje g. Peter Skvarča o odpravah na kontinentalni led v letih 1970 in 1971.

SOBOTA, 13. novembra 1971:

V Slomškovem domu ob 20 srečanje s slovenskimi pisatelji in pesniki. Združeno bo s slovesno večerjo ob desetletnem jubileju Slomškovega doma. Zagotovite si vstopnice v predprodaji.

Izlet vseh slovenskih osnovnih šol v Ranelagh, župnija Nuestra Señora de la Merced. — Dohod: Od križišča Florencio Varela po Camino Gral. Belgrano do križišča Ranelagh, nato po cesti Antartida Argentina dva kilometra na levo do prve asfaltirane ceste, nato 600 metrov po tej cesti do župnijske cerkve.

NEDELJA, 14. novembra 1971:

V Slovenskem domu v Berazateguiju obletnica doma.

V Carapachayu ob 11.30 sv. maša; popoldne ob 17 roditeljski sestanek.

SOBOTA, 20. novembra 1971:

V Slovenskem domu v San Martinu ob 19.30 roditeljski sestanek s predavanjem g. Marka Kremžarja: Mladina pred izbiro. Poleg staršev vabljeni tudi ostali rojaki, zlasti še dekleta in fantje. V Slovenskem domu v San Martinu ob 20 članski asado ob zaključku poslovnega leta.

DRUŠTVENI OGLASNIK

11. novembra bo seja izvršnega odbora Zedinjene Slovenije.

Sestanek referentov Zedinjene Slovenije bo 18. novembra ob 20 v prostorih Zedinjene Slovenije.

19. novembra bo seja upravnega sveta Zedinjene Slovenije ob 20.

Že sedaj opozarjamo na 6. prosvetni večer Zedinjene Slovenije, ki bo 11. decembra. Predaval bo dr. Lojze Berce o temi: „Kajenje in rak“.

Skupni izlet slovenskih šol bo 13. novembra v Ranelagh. Vse šole se zberejo do 10 na kraju izleta.

UNIV. PROF.

DR. JUAN BLAZNIK

Zahtevajte določitev ure na telefonu 49-5855

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed

specialist za ortopedijo in travmatologijo

Ordinira v torek, četrtek in soboto od 17 do 20

26. novembra bo sestanek Medorganizacijskega sveta ob 20 v prostorih ZS.

SLOMŠKOV DOM

sobota, 13. novembra ob 20

PRIJATELJSKO SREČANJE S SLOVENSKIMI PISATELJI IN PESNIKI IN SLAVNOSTNA VEČERJA OB DESETLETNICI SLOMŠKOVEGA DOMA

Vstopnice na razpolago pri odbor-
nikih Slomškovega doma

O odpravah na kontinentalni led v letih 1970 in 1971

bo imel skioptično predavanje g. Peter Skvarča v petek, 12. novembra, ob 20 v mali dvorani Slovenske hiše. Predavanje se vrši pod okriljem Slovenskega planinskega društva v Bs. As.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires

Pta. baja, ofic. 2

T. E. 35-8827

27. XI. 1971 ob 20. uri

NA PRISTAVI

Igra

„Učiteljica“

Izšla je IV. knjiga

Franc Ižanec
ODPRTI GROBOVI

„Posmrtni zagovor vetrinskih junakov“

Knjiga vsebuje

Preko 300 strani dokumentov iz let
strahote:

- Pričevanja
- Črteži predaj in morišč
- Dva zemljevida slovenske Koroške
- Okoli štirideset fotografij
- Celoten pregled morišč

Najpomembnejša knjiga mora za tridesetletnico slovenske Kalvarije v vsako slovensko hišo.

Na razpolago je v dušnopastirski pisarni, Ramón Falcón 4158 za ceno \$ 2.000.—

ZEDINJENA SLOVENIJA

je za kritje izdaje novih šolskih knjig za naše osnovne šole začela z nagradnim žrebanjem, ki bo prvi teden v januarju 1971.

Glavni dobitek: combinado - stereo

Srečka stane pet pesov.

Pridno segajte po njih!

Gre za našo šolsko mladino!

Obleko krojaču, čevlje čevljarju, avto mehaniku, za naložbe vašega denarja pa je najboljša

KREDITNA ZADRUGA S. L. O. G. A.
(Cooperativa de Crédito Ltda.)

Bmé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejía

Uradne ure: ob torkih, četrtek in sobotah od 16. do 20. ure

Pripravljamo novo izdajo slovenskega telefonskega imenika. Prosimo vse rojake, ki imajo telefon, da nam sporoče svoje številke do 30. novembra 1971.

OBLETNICA BLAGOSLOVITVE SLOVENSKEGA DOMA BERAZATEGUI

Nedelja, 14. novembra t. l., celodnevno slavlje

DOPOLDNE: Ob 11 bo zastopnik mladine prižgal plamenico slavlja.
Dviganje zastav
Sv. maša, ki jo bo daroval preč. g. msgr. Anton Orehar
Pozdrav gostov
Kosilo

POPOLDNE: Ob 4 nastop mladine v pestrih točkah.

Storili bomo vse, da vam bo lepo v prijetni senci zelenja in cvetju ob blejskem otoku z dobro pijačo ob skrbni postrežbi.

Pridite gotovo!

Pričakujemo vas!

Dohod: S postaje Constitución z vlakom do Berazategui na postaji Berazategui vzemite kolektiv 300-B do calle 1 in 35 in izstopite 3 kvadre za cerkvijo V. España; ako pridete pa z lastnim vozilom po ruti 2, zavijte po cesti, ki vodi v Berazategui. Dom je 3 kvadre pred cerkvijo Villa España; vedno na cesti 1 in 35.

Našo ljubezen do bližnjega dokazemo s podporo Slovenskemu zavetišču

Pismo iz Toronta

BARAGOV DAN V L'ANSE

Č. g. Tone Zrnc, župnik Marije Pomagaj v Torontu in postulator pri zadevi za Baragovo beatifikacijo, se je 26. septembra t. l. udeležil slovesnosti Baragovega dne v L'Anse in v tamkajšnji župni cerkvi Charles A. Salatka, msgr. F. M. Scheringer iz Manistique, predsednik Baragove Zveze č. g. James Wolf O. F. M. ter postulator č. g. Fortunat Zorman iz Lemonta. Ob tej priliki je imel g. Zrnc tudi slavnostni cerkveni govor v angleškem jeziku. Sv. mašo sv. Frančiška Asiškega sta pela dva zbora in sicer zbor iz katedrale sv. Petra v Marquetteu, ter zbor Episkopalne cerkve sv. Pavla od isto tam. Poleg tega so pevci zapeli tudi nabožno pesem Čipeva Indijancev iz časov Baragovega delovanja, katero je verjetno tudi Baraga učil. Tamkajšnji župljani so se maše udeležili v oblekah kakršne so nosili pred sto leti, Indijanci pa v svojih pisanih nošah. Marquetteški škofijski list „The U. P. Catholic“ je v svoji številki od 1. okt. prinesel daljše poročilo o poteku Baragovega dne, poleg pa sliko č. g. Zrnca pred vzhodom v cerkev in spremstvu msgr. Scheringerja in škofa ter daljše izvečke iz njegovega govora.

Po maši se je vršil sestanek Baragove Zveze na katerem so bila podana

poročila o napredku zadeve za Baragovo beatifikacijo. Poročali so: č. g. Howard Brown kot glavni tajnik, č. g. Thomas Ruppe o finančnem stanju Zveze, č. g. Wolf kot predsednik, Bernard Lambert je poročal o svojem obisku v Sloveniji v zvezi z Baragovo zadevo in dejal, da bo po besedah msgr. Fajdiga v naslednjih šestih mesecih delo v Sloveniji dokončano. Walter Dartland je poročal o napredku dela na Baragovem spomeniku ki se bliža dopolnitvi. Ogromen kip bo postavljen na južnem koncu Keweenaw-skega zaliva, odkrit pa bo 29. junija prihodnje leto za 175-letnico Baragovega rojstva.

Msgr. Scheringer je poročal o načrtu Columbovih vitezov, da bodo zgradili majhno repliko prve Baragove cerkve ob Indijanskem jezeru blizu Manistique. Prevzvišeni škof Salatka je nato povedal o posvetitvi slovenske kapele v Washingtonu Brezjanski Mariji kjer je Baraga ovekovčen v barvastem oknu in v marmornatem reliefu.

Pri volitvah so bili vsi dosedanjí odborniki Baragove Zveze ponovno izvoljeni in ker podpredsedniško mesto navadno pripada župniku župnije v kateri se Baragov dan izvede prihodnje leto, je bil na to mesto imenovan č. g. Guy Thoren iz Manistique, pomočnik župnika msgr. Scheringerja v župniji sv. Frančiška Saleškega, kjer bo naslednji

Baragov dan.

Tako se počasi bližamo dnevu, ko bomo Slovenci dobili svojega svetnika v škofu Baragu. Da bomo pospešili potek beatifikacije pa moramo v te namene moliti, k Baragi se v prošnjah zatekati in tudi gmotno podpreti delo Baragove Zveze.

V soboto 23. oktobra se je v Slovenskem domu na Pape Ave., v Torontu vršil banket, na katerega je Slovenska Hranilnica in Posojilnica slovenskih župnij povabila voditelje kreditnih zadrug drugih narodnostnih skupin. Po kratkem zborovanju v mali dvorani so se premaknili v večjo, kjer so bile že pripravljene mize za večerjo. G. ing. France Grmek je kot predsednik Slovenskega doma pozdravil vse tuje in domače goste ter potem dal besedo g. dr. Petru Klopčiču, ki je to priliko uporabil, da se je spomnil tudi 29. oktobra, slovenskega narodnega praznika in njegovega pomena za slovenski narod. V imenu tujih gostov je spregovoril predstavnik Poljske kreditne zadruge in poudaril sorodnost in bratstvo slovenskih narodov. Po tem kratkem uradnem delu večera, se je razvila prosta zabava s plesom in čas je hitro potekel v veselem razpoloženju vseh ki so se tega večera udeležili.

Vsakoletna misijonska tombola v priredbi Baragovega misijonskega kro-

ga je postala najbolj obiskana prireditel v vsem letu. Tudi letošnja tombola je napolnila veliko in malo dvorano in galerijo pri Mariji Pomagaj do zadnjega kotička. Glavni dobitek je bila vsota denarja v znesku \$ 200,00 katerega je zadel Lino Podgornik. Bilo pa je še veliko drugih lepih in korisnih dobitkov. Udeleženci so tako krepko podprli naše slovenske misijonarje ki bodo deležni pomoči Baragovega misijonskega krožka, ki ima v svojih vrstah požrtvovalne misijonske delavce.

Pred pričetkom tombole je spregovoril nekaj besed o misijonih g. Peter Markeš, potem pa še č. Vinko Zaletel ki se je prav te dni mudil v Torontu, kjer je imel naslednjo soboto, to je 30. okt. zvečer predavanje združeno s skioptičnimi slikami o Koroški, tamkajšnjih navadah in običajih. Drugi dan je predaval tudi v New Torontu.

Ob priliki obiska Alekseja Kosigina je imela kanadska policija težke čase. V Torontu ga je stražilo 3.800 policajev vseh vrst in v zvezi z obiskom je izvedla več racij na domove znanih in razvpitih skrajnih desničarjev, kjer so zosegli več orožja, municije, nožev in podobno. Dva so vtaknili tudi pod ključ. Mladi Madžar ki je Kosigina napadel v Ottawi pred parlamentom je res pognal strah v kosti uradnih kanadskih krogov.

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
Director: Tone Mizerit

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavel Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

Correo
Argentino
Central (B)

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual N° 1.086.173

Naročnina Svob. Slovenije za leto 1971: za Argentino \$ 3.500.—. Pri pošiljanju po pošti \$ 3.600.—. — ZDA in Kanada 13 USA dolarjev; za Evropo pa 15 USA dolarjev za pošiljanje z avionsko pošto. — Evropa, ZDA in Kanada za pošiljanje z navadno pošto 9 USA dol. Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Buenos Aires. T. E. 33-7213

POČITNICE V CORDOBI

Kdor jih želi preživeti v izredno zdravem gorskem zraku, naj se javi priporočeno čim prej na naslov:

Hanželič Rodolfo

San Esteban

Sierras de Córdoba

Kraj je zelo lep, 1.000 m nad morjem in posebno ugoden za zdravljenje astme, revmatizma, dihalnih organov, živcev, grla; ni pa primeren za težje srčne napake, visok krvni pritisk in za odprta pljuča. Dom bo odprt samo za Slovence od 12. januarja do 28. februarja. Prej samo izjemoma le v primeru nujne potrebe.